

บทที่ 3

การศึกษาสภาพทั่วไปของโรงงานที่เป็นกรณีศึกษา

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงข้อมูลทั่วไปของโรงงานที่เป็นกรณีศึกษา โครงสร้างองค์กร ผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต และปัญหาที่พบ

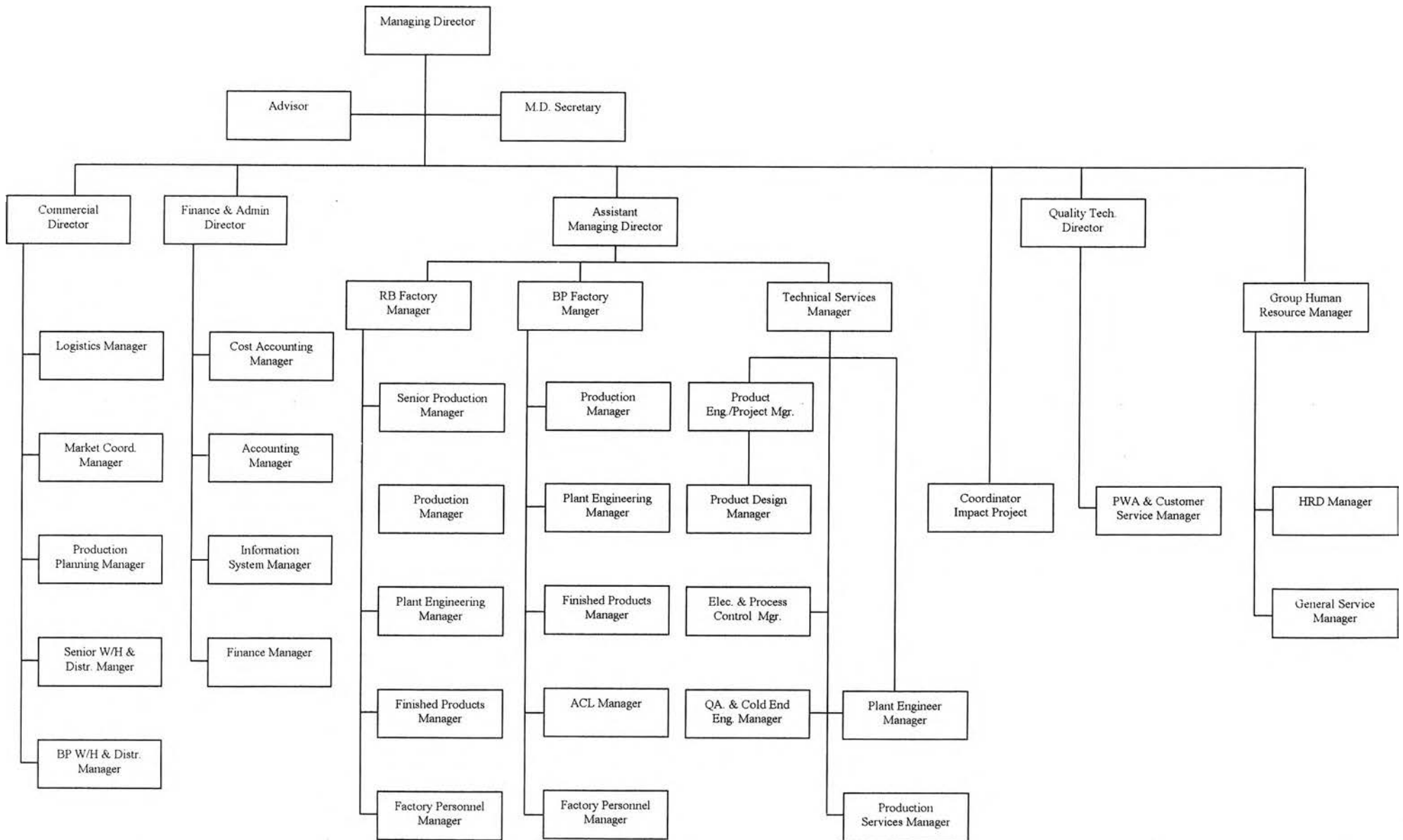
3.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงงานกรณีศึกษา

โรงงานที่เป็นกรณีศึกษานี้ เริ่มเปิดดำเนินการโรงงาน A เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2496 และเปิดโรงงาน B เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534 โดยเป็นโรงงานที่ผลิตบรรจุภัณฑ์แก้ว ซึ่งกำลังการผลิตของโรงงานทั้งสองแห่ง ในปัจจุบันสามารถผลิตบรรจุภัณฑ์แก้วได้วันละ 1,670 ตันต่อวัน

3.2 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กรของโรงงานที่เป็นกรณีศึกษา มีการจัดผังโครงสร้างองค์กรตามภารกิจหน้าที่ ซึ่งโครงสร้างองค์กรแบ่งเป็น 5 ฝ่าย คือ ฝ่ายการพาณิชย์ ฝ่ายการเงินและธุรการ ฝ่ายโรงงาน ฝ่ายควบคุมคุณภาพ และฝ่ายทรัพยากรบุคคล

งานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับฝ่ายการพาณิชย์ ในส่วนของแผนกวางแผนการผลิต ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจัดลำดับการผลิตและการจัดตารางการผลิต รวมทั้งเป็นแผนกที่รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการจัดตารางการผลิต

รูปที่ 3.1 ผังโครงสร้างองค์กรของโรงงานกรณีศึกษา

3.3 ผลิตรภัณฑ์ของโรงงานที่เป็นกรณีศึกษา

ผลิตรภัณฑ์หลักของโรงงานกรณีศึกษา เป็นขวดสำหรับบรรจุผลิตรภัณฑ์ประเภทต่างๆ โดยสามารถแบ่งประเภทของผลิตรภัณฑ์ได้เป็น 6 ประเภท คือ

3.3.1 เครื่องดื่มบำรุงกำลัง (Health Drink)

3.3.2 เบียร์ (Beer)

3.3.3 เหล้า (Whisky)

3.3.4 ไวน์คูลเลอร์ (Wine Cooler)

3.3.5 น้ำอัดลม (Soft Drink)

3.3.6 อาหาร (Food)

สำหรับผลิตรภัณฑ์ของโรงงานกรณีศึกษา มีทั้งหมด 3 สี คือ สีเขียว สีขาว และสีชา

3.4 กระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตขวดแก้ว มีทั้งสิ้น 9 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดโดยสังเขปดังต่อไปนี้

3.4.1 วัตถุดิบ (Raw Material)

การจัดเก็บวัตถุดิบต่างๆ และเศษแก้วที่ผ่านการตรวจรับและตรวจสอบคุณภาพไว้ในคอกและถังพักแยกตามชนิดของวัตถุดิบโดยวัตถุดิบหลักมีดังต่อไปนี้ ททรายซิลิกา, โซดาไฟ, หินปูน, แร่เฟลสปาร์, ส่วนผสมอื่นๆ และเศษแก้ว

3.4.2 การชั่งตวงวัตถุดิบ (Weighing)

คือ การเตรียมวัตถุดิบ (Raw Material) ชนิดต่างๆ ตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้ โดยใช้คอมพิวเตอร์ควบคุม

3.4.3 การผสมวัตถุดิบ (Mixing)

ผสมวัตถุดิบต่างๆ ให้เข้าด้วยกันในโมผสมโดยใช้คอมพิวเตอร์ควบคุม วัตถุดิบที่ผสมเข้ากันดีแล้วเรียกว่า “ส่วนผสม” (Batch) จะถูกลำเลียงพร้อมด้วย “เศษแก้ว” เพื่อป้อนเข้าไปในเตาหลอม

3.4.4 การหลอมแก้ว (Melting)

Batch จะถูกป้อนเข้าไปในเตาหลอม (Furnace) และจะถูกหลอมละลายและเกิดปฏิกิริยาทางเคมีทำให้เป็นเนื้อแก้วขึ้น ความร้อนที่ใช้ในการหลอมแก้วจะมีอุณหภูมิประมาณ 1450 - 1550 องศาเซลเซียส เมื่อหลอมละลายได้ที่แล้ว น้ำแก้วจะไหลออกจากเตาหลอมไปยังรางน้ำแก้ว (Forehearth) ของสายการผลิตแต่ละเครื่อง ซึ่งอุณหภูมิของน้ำแก้วจะถูกปรับแต่งให้มีความร้อนสม่ำเสมอทั่วกัน (Homogeneous) และลดอุณหภูมิลงเหลือประมาณ 1100 องศาเซลเซียส (อุณหภูมิอาจสูงหรือต่ำกว่านี้ ขึ้นอยู่กับขนาดและรูปร่างของขวดแต่ละชนิด) เพื่อให้ น้ำแก้วมีความหนืดพอเหมาะกับการขึ้นรูปขวดแต่ละชนิด

3.4.5 การขึ้นรูปขวด (Forming)

น้ำแก้วที่มีความหนืดพอเหมาะจะถูกป้อนเข้าสู่เครื่องจักรผลิตขวด ในลักษณะเป็นก้อนรูปทรงกระบอก ซึ่งเราเรียกชื่อว่า หยดแก้ว (Gob) จากอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ป้อนน้ำแก้วที่ติดตั้งอยู่ที่ส่วนปลายของเตาหลอมและรางน้ำแก้วมีชื่อเรียกว่า Feeder

3.4.6 การอบขวด (Annealing)

ขวดแก้วที่ผลิตออกมาจากเครื่องจักรผลิตขวดจะถูกลำเลียงนำมาเข้ารางอบ (Annealing Lehr) ซึ่งมีลักษณะเป็นตู้โลหะยาว ภายในตู้จะมีสายพานรางอบเคลื่อนที่ไปอย่างช้าๆ เพื่อลำเลียงเอาขวดแก้วเลื่อนเข้าไปในรางอบจะค่อยๆ ลดอุณหภูมิของขวดแก้วจากประมาณ 600 องศาเซลเซียส ลงมาเหลือประมาณ 40 องศาเซลเซียส โดยใช้เวลาในรางอบนี้ประมาณ 1 ชั่วโมง (อาจจะช้าหรือเร็วกว่านี้ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของขวดแต่ละชนิด ขนาดของรางอบ และความเร็วในการผลิตขวด) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเครียด (แรงดึงที่เกิดขึ้นจากการหดตัวของเนื้อแก้วเมื่อเย็นตัวลง) ทั้งนี้หากเราปล่อยให้ขวดแก้วเย็นตัวโดยกะทันหัน โดยไม่ค่อยๆ ลดอุณหภูมิของขวดแก้วลงอย่างช้าๆ แรงเครียดที่เกิดขึ้นอาจทำให้ขวดแตกระเบิดขึ้นเองได้ ซึ่งจะเป็นอันตรายแก่ผู้ใช้/ผู้บริโภค

3.4.7 การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ (Inspection and Quality Control)

ตรวจสอบคุณภาพบรรจุภัณฑ์ด้วยเครื่องตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งควบคุมคุณภาพในเรื่อง

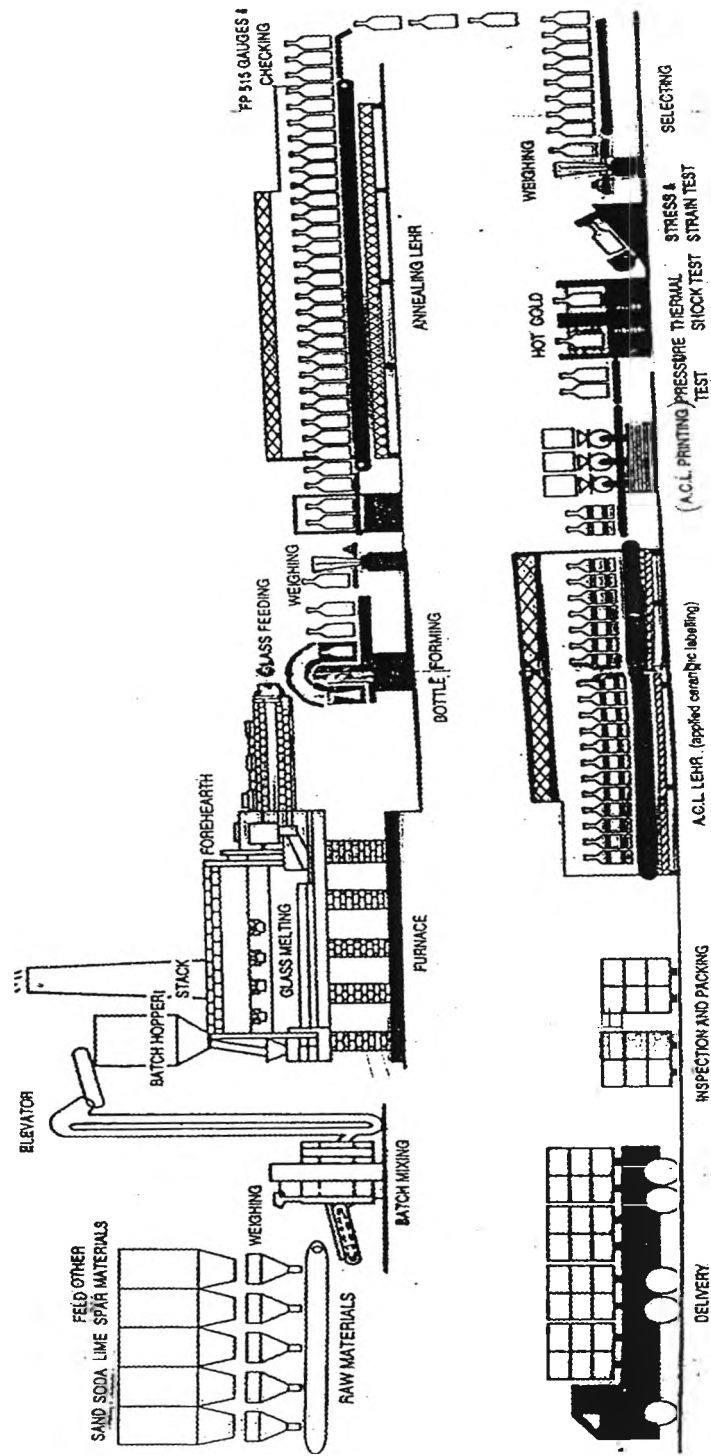
- น้ำหนัก และ ปริมาตร
- ตรวจสอบความทนทานความร้อน
- ทดสอบแรงดันภายใน

3.4.8 การพิมพ์สีขวด (Printing) มีเฉพาะที่โรงงาน B เท่านั้น

พิมพ์สีโดยใช้สีเทอร์โมพลาสติก ซึ่งจะซึมเข้าไปในเนื้อแก้วหลังจากผ่านการอบแล้ว บรรจุภัณฑ์ที่พิมพ์สีแล้วจะผ่านการอบที่อุณหภูมิความร้อน 600 องศาเซลเซียสก่อน และค่อยๆ ปรับลดลงจนถึงอุณหภูมิปกติ กระบวนการนี้จะทำให้สีติดเนื้อแก้วอย่างถาวร

3.4.9 การบรรจุหีบห่อ (Packing)

ใช้เครื่องอัตโนมัติในการบรรจุ และถูกลำเลียงด้วย Shuttle Car ไปยังเครื่องพันฟิล์มก่อนที่จะนำไปเก็บในคลังสินค้าเพื่อรอการส่งจำหน่าย

รูปที่ 3.2 กระบวนการผลิตขวดแก้ว

I21338127

3.5 การทำงานของแผนวางแผนการผลิต

เนื่องจากในงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการทำงานของแผนวางแผนการผลิตแบบเดิม และเสนอแนะวิธีการทำงานของแผนวางแผนการผลิต จึงต้องกล่าวถึงการทำงานแบบเดิมของแผนวางแผนการผลิต และการได้มาซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการผลิต

โรงงานที่นำมาเป็นกรณีศึกษาจะมีการวางแผนการผลิตเป็น 3 ระยะ คือ

1) แผนการผลิตระยะยาว (Long-range planning) คือ เป็นการวางแผนการผลิตระยะ 2-5 ปี โดยมักจะพิจารณาถึงความต้องการที่เปลี่ยนแปลง เทียบกับกำลังการผลิตที่มีอยู่ เพื่อจะใช้ในการพิจารณาเรื่องการขายกำลังการผลิต

2) แผนการผลิตระยะปานกลาง (Intermediate planning) คือ เป็นการวางแผนการผลิตระยะพอประมาณ มีระยะเวลาประมาณ 1 ปี ซึ่งแผนการผลิตระยะนี้ ต้องพิจารณาเกี่ยวกับแผนการซ่อมบำรุง กำลังการผลิตในแต่ละช่วงเวลาและกำลังคน เพื่อจะได้จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับประมาณการความต้องการของลูกค้า

3) แผนการผลิตระยะสั้น (Short-range planning) จะเป็นการวางแผน ระยะเวลาประมาณ 1-4 สัปดาห์ ซึ่งจะใช้เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับวัตถุดิบ กำลังคน และอื่นๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการที่มีอยู่ ณ ขณะนั้น โดยแผนการผลิตในช่วงนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก ๆ เนื่องจากความต้องการของลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ซึ่งในงานวิจัยนี้จะเป็นการศึกษารายงานการทำงานของแผนวางแผนการผลิตในส่วนของแผนการผลิตระยะปานกลางและระยะสั้น เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการวางแผนการผลิตแบบเดิมของแผนวางแผนการผลิต สามารถอธิบายขั้นตอนโดยละเอียดของวิธีการวางแผนการผลิตแบบเดิมได้ดังนี้

3.5.1 การรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวางแผนการผลิตต้องอาศัยข้อมูลจากหลายๆ แผนกเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการผลิตที่ได้มาจากแผนกต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. ฝ่ายขายและการตลาด สำหรับข้อมูลที่ทางฝ่ายขายและการตลาดจัดส่งให้แผนวางแผนการผลิตมีดังนี้

1.1 ข้อมูลประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดทั้งปี ซึ่งข้อมูลนี้ทางฝ่ายขายและการตลาดจะจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิตในช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี เพื่อให้ตั้งเป็นงบประมาณของปีต่อไป

1.2 ข้อมูลประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดและกำหนดระยะเวลาส่งมอบ เป็นเวลา 4 เดือนล่วงหน้า ซึ่งข้อมูลทางฝ่ายขายและการตลาดจะจัดส่งให้ทางแผนกวางแผนการผลิตในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของทุกเดือน เพื่อให้แผนกวางแผนการผลิตนำมาใช้ในการจัดทำตารางการผลิตสำหรับเวลา 4 เดือนล่วงหน้า

2. ฝ่ายผลิต สำหรับข้อมูลที่ทางฝ่ายผลิตจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิตมีดังนี้

2.1 Production rate คือ จำนวนที่ผลิตได้ของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่เครื่องจักรแต่ละเครื่อง (ขวด/ชั่วโมง) ข้อมูลนี้ทางฝ่ายผลิตจะจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นของตกลงทำเข้าของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ซึ่งจะเป็นข้อมูลเฉพาะของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

2.2 Percent of efficiency คือ ประสิทธิภาพการผลิตของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ข้อมูลนี้ทางฝ่ายผลิตจะจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิต ซึ่งทางส่วนของแผนกวางแผนการผลิตจะนำมาใช้ในการคำนวณหาจำนวนผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตได้จริงหลังจากที่หักของเสียที่เกิดจากการผลิตออกแล้ว

2.3 Pull rate คือ อัตราส่วนค่าการดึงปริมาณน้ำแก้วของเครื่องจักรแต่ละเครื่อง ข้อมูลนี้ทางฝ่ายผลิตจะจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิตในครั้งแรกของการมีเครื่องจักรใหม่ ซึ่งทางส่วนของแผนกวางแผนการผลิตจะนำมาคำนวณหา กำลังการผลิตที่แท้จริงของเครื่องจักรแต่ละเครื่องที่ได้หักค่าความสูญเสียที่เกิดจากความสามารถในการดึงน้ำแก้วไม่เท่ากัน

2.4 กำลังการผลิตของแต่ละเตาหลอมและกำลังการผลิตของเครื่องจักรแต่ละเครื่อง ข้อมูลนี้ทางฝ่ายผลิตจะจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิต ตั้งแต่ครั้งแรกที่มีการสร้างเตาหลอมและเครื่องจักร

3. แผนกซ่อมบำรุง สำหรับข้อมูลที่ทางแผนกซ่อมบำรุง ต้องจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิต เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแผนการซ่อมเตาหลอมและเครื่องจักรตามระยะเวลา ซึ่งข้อมูลดังกล่าว แผนกซ่อมบำรุงจะจัดส่งให้แผนกวางแผนการผลิตทุกช่วงต้นปี และจะแจกแจงรายละเอียดเป็นรายเดือน โดยข้อมูลต่างๆ มีดังนี้

3.1 แผนการปิดซ่อมเครื่องจักร เนื่องจากการผลิตของโรงงานกรณีศึกษา เป็นลักษณะของโรงงานที่มีกระบวนการผลิตแบบต่อเนื่อง (Continuous Process) มีการทำงานตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้นการปิดซ่อมเครื่องจักร จะเป็นการวางแผนการซ่อมตามระยะเวลาการใช้งานของ

เครื่องจักร ซึ่งจะมีข้อกำหนดของแต่ละเครื่องจักรไว้อย่างชัดเจน โดยข้อมูลที่ทางแผนกซ่อมบำรุงให้กับแผนกวางแผนการผลิต คือ เครื่องจักรที่ต้องปิดซ่อม และระยะเวลาที่ต้องใช้ในการปิดซ่อมเครื่องจักร เพื่อที่ทางแผนกวางแผนการผลิตต้องนำมาใช้ในการคำนวณกำลังการผลิตของแต่ละเครื่องจักรในช่วงเวลาต่างๆ โดยข้อมูลดังกล่าวทางแผนกซ่อมบำรุงจะส่งให้แผนกวางแผนการผลิตทุกต้นปี

3.2 แผนการปิดซ่อมเตาหลอม เนื่องจากการผลิตของโรงงานกรณีศึกษา เป็นลักษณะของโรงงานที่มีกระบวนการผลิตแบบต่อเนื่อง (Continuous Process) มีการทำงานตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้นการปิดซ่อมเตาหลอม จะเป็นการวางแผนการซ่อมตามระยะเวลาการใช้งานของเตาหลอม ซึ่งจะมีข้อกำหนดของแต่ละเตาหลอมไว้อย่างชัดเจน โดยข้อมูลที่ทางแผนกซ่อมบำรุงให้กับแผนกวางแผนการผลิต คือ เตาหลอมที่ต้องปิดซ่อม และระยะเวลาที่ต้องใช้ในการปิดซ่อมเตาหลอม เพื่อที่ทางแผนกวางแผนการผลิตต้องนำมาใช้ในการคำนวณกำลังการผลิตของแต่ละเตาหลอมในช่วงเวลาต่างๆ โดยข้อมูลดังกล่าวทางแผนกซ่อมบำรุงจะส่งให้แผนกวางแผนการผลิตทุกต้นปี

สำหรับในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับข้อมูลจากฝ่ายต่างๆ แล้ว ก็จะสามารถรู้กำลังการผลิตของเครื่องจักรและเตาหลอมในแต่ละช่วงเวลา พร้อมกับความต้องการผลิตภัณฑ์ในแต่ละช่วงเวลา เพื่อจะนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ในขั้นตอนต่อไป

3.5.2 การคำนวณหาจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ต้องผลิตจริง

เนื่องจากการผลิตขวดแก้วของโรงงานกรณีศึกษา การผลิตแต่ละครั้งจะมีผลิตภัณฑ์ที่บางส่วนผลิตแล้วสามารถจัดส่งได้ทันที แต่มีบางส่วนที่ไม่สามารถจัดส่งได้เพราะอาจจะเกิดจากการที่ลูกค้าเลื่อนรับสินค้า หรือผลิตเพื่อเก็บเป็นสินค้าคงคลัง ดังนั้นเมื่อแผนกวางแผนการผลิตได้ข้อมูลประมาณการความต้องการผลิตภัณฑ์และกำหนดการส่งมอบจากฝ่ายขายและการตลาดเป็นระยะเวลาล่วงหน้า 4 เดือน แผนกวางแผนการผลิตจะต้องนำมาคำนวณหาจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ต้องผลิตจริงของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดในแต่ละเดือน ซึ่งการคำนวณต้องนำประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดมาหักปริมาณสินค้าคงคลังของผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นๆ เพื่อที่จะได้ทราบว่าสินค้าแต่ละชนิด ต้องผลิตจริงในแต่ละเดือนจำนวนเท่าไร ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสมการดังต่อไปนี้

กำหนดให้

n : จำนวนชนิดของผลิตภัณฑ์

i : เป็น index ของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดย $i = 1, 2, 3, \dots, n$

D_i : ประมาณความต้องการของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

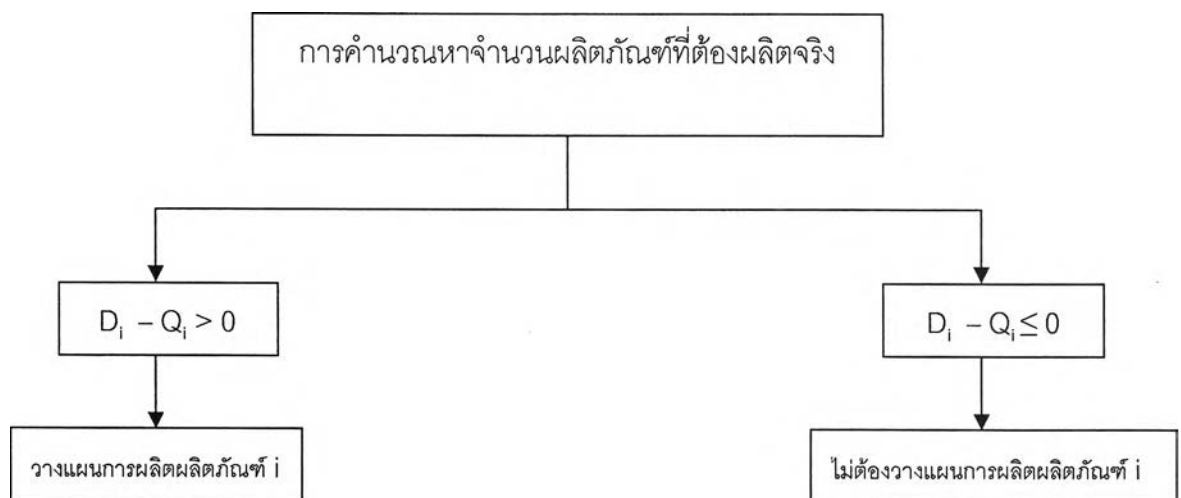
Q_i : ปริมาณสินค้าคงคลังของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

โดย

$D_i - Q_i > 0$ หมายถึง ต้องทำการวางแผนผลิตผลิตภัณฑ์ i

$D_i - Q_i \leq 0$ หมายถึง ไม่ต้องทำการวางแผนการผลิตผลิตภัณฑ์ i

โดยในขั้นตอนการตัดสินใจว่าจะต้องทำการวางแผนผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดใดบ้างเมื่อใช้ข้อมูลของปริมาณสินค้าคงคลังช่วยในการพิจารณา สามารถสรุปเป็น Flow Chart ได้ดังนี้

รูปที่ 3.3 การคำนวณหาจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ต้องผลิตจริง

ดังนั้นเมื่อได้ชนิดและจำนวนของผลิตภัณฑ์ที่ต้องทำการผลิตจริงแต่ละชนิด จากการคำนวณจากสมการข้างต้นแล้ว ประกอบกับข้อมูลเรื่องกำหนดการส่งมอบของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจากฝ่ายขายและการตลาด ก็จะสามารถรวบรวมงานที่ต้องนำมาจัดตารางการผลิต ในขั้นตอนต่อไปได้

3.5.3 การจัดสรรกำลังการผลิตให้เพียงพอกับประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์

เมื่อได้งานที่ต้องนำมาวางแผนการผลิต ให้แบ่งงานที่ต้องจัดตารางการผลิต ออกเป็นกลุ่มๆ ตามสีของผลิตภัณฑ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์สีเขียว กลุ่มผลิตภัณฑ์สีขาว และกลุ่มผลิตภัณฑ์สีฟ้า จากนั้นใช้ข้อมูลเรื่องการผลิตจากฝ่ายผลิตว่าช่วงเวลา ที่พิจารณาการจัดตารางการผลิต เตาหลอมแต่ละเตาทำการผลิตผลิตภัณฑ์สีอะไร ก็จะวางแผนการผลิตผลิตภัณฑ์ในแต่ละกลุ่มสี ตามสีของเตาหลอมในขณะนั้น ซึ่งในบางครั้งประมาณการความต้องการผลิตภัณฑ์สีต่างๆ กับกำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์สีนั้นๆ ไม่สมดุลกัน โดยสามารถแบ่งได้ 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์สีใดสีหนึ่งมีมากกว่ากำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์สีนั้นๆ ในการวางแผนการผลิตก็ต้องทำการเปลี่ยนสีเตาหลอมเพื่อที่จะเพิ่มกำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์สีนั้น

กรณีที่ 2 ประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์สีใดสีหนึ่งมีน้อยกว่ากำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์สีนั้นๆ ในการวางแผนการผลิตก็ต้องทำการปิดเตาหรือปิดเครื่องจักรเพื่อที่จะลดกำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์สีนั้น

ดังนั้นเมื่อสามารถจัดสมดุลของประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์กับกำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์ ก็จะสามารถระบุเตาหลอมที่จะทำการผลิตผลิตภัณฑ์สีต่างๆ ได้แล้ว ก็จะทำการจัดลำดับการผลิตของงานแต่ละงานในขั้นตอนต่อไป

3.5.4 การจัดลำดับการผลิต

เมื่อทราบว่าผลิตภัณฑ์แต่ละกลุ่มสีที่ต้องนำมาวางแผนการผลิต จะต้องทำการผลิตที่เตาหลอมไหน โดยแต่ละเตาหลอมมีกำลังการผลิตและจำนวนเครื่องจักรที่ไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงต้องนำข้อมูลในเรื่องกำหนดการส่งมอบผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดประกอบการตัดสินใจ โดยจะจัดลำดับการผลิตให้กับผลิตภัณฑ์ที่ถึงกำหนดการส่งมอบก่อน ซึ่งจำนวนวันการผลิตของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดสามารถคำนวณได้จาก Production rate ของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่แผนกวางแผนการผลิตได้รับจากฝ่ายผลิต

จากขั้นตอนนี้จะสามารถบอกได้ว่างานที่ต้องจัดลำดับการผลิตแต่ละงานทำการผลิตที่เตาหลอมใด เครื่องจักรใด และระยะเวลาที่ใช้ทำการผลิต พร้อมกันนี้สำหรับในกรณีที่กำลัง

การผลิตเกินความต้องการของผลิตภัณฑ์ก็จะสามารถบอกได้ว่ามีการวางแผนการผลิตโดยการปิดเครื่องจักรใด หรือปิดเตาหลอมใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนการผลิตต่อไป

3.5.5 จัดทำตารางการผลิต

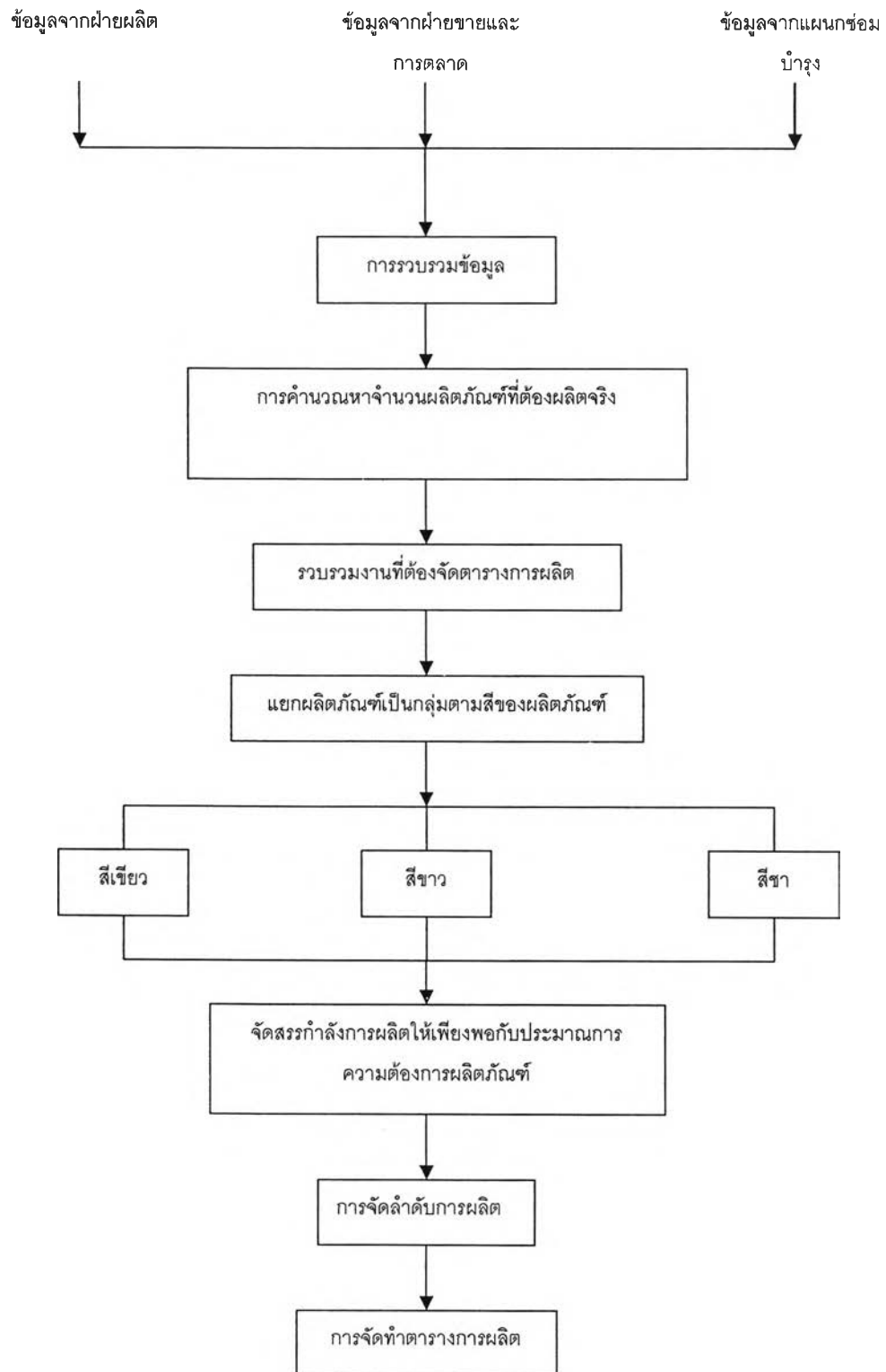
จากข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 4 จะทราบว่างานใดต้องผลิตที่เตาหลอมใด เครื่องจักรใด และต้องผลิตเป็นระยะเวลาานเท่าใด ทางแผนกวางแผนการผลิตก็จะนำมาจัดทำตารางการผลิต เพื่อจัดส่งให้กับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่

- แผนกผลิต เพื่อใช้ในการจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องใช้กับผลิตภัณฑ์ที่จะผลิต
- แผนกเบ้า เพื่อใช้ในการจัดเตรียมเบ้าของผลิตภัณฑ์
- แผนกบรรจุภัณฑ์ เพื่อใช้ในการจัดเตรียมบรรจุภัณฑ์ที่ต้องใช้กับผลิตภัณฑ์ที่จะผลิต

- แผนกวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการจัดเตรียมวัตถุดิบ
- แผนกคลังสินค้า เพื่อใช้ในการจัดเตรียมพื้นที่ ที่จะเก็บผลิตภัณฑ์ต่างๆ
- ฝ่ายขายและการตลาด เพื่อกำหนดวันนัดหมายส่งมอบสินค้าให้ลูกค้า

โดยแผนกวางแผนการผลิต จะจัดทำตารางการผลิตแจกจ่ายให้กับทุกแผนกที่เกี่ยวข้องทุกวันศุกร์ของแต่ละสัปดาห์ เพื่อใช้ในการเตรียมงานสำหรับสัปดาห์ต่อไป

จากขั้นตอนการวางแผนการผลิตของวิธีการวางแผนการผลิตแบบเดิม สามารถสรุปเป็น Flow Chart ของการทำงานได้ดังนี้

รูปที่ 3.4 ขั้นตอนการวางแผนการผลิตแบบเดิม

3.6 ปัญหาที่พบ

จากการศึกษาขั้นตอนการทำงานของแผนกวางแผนการผลิต ในเรื่องการจัดตารางการผลิตในปัจจุบันอย่างละเอียดพบว่า มีขั้นตอนการทำงานของวิธีการวางแผนการผลิตแบบเดิมที่ควรจะต้องปรับปรุงเพื่อให้ประสิทธิภาพในการวางแผนการผลิตดีขึ้น โดยสามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

3.6.1 การลดจำนวนครั้งการเปลี่ยนสีเตาหลอม

เนื่องจากวิธีการวางแผนการผลิตวิธีเดิม จะมีการเปลี่ยนสีเตาหลอมประมาณ 4-5 ครั้ง ต่อเตาหลอม ต่อปี คิดเป็นต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ประมาณ 8.9 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนสีเตาหลอมถือเป็นความสูญเสียและต้นทุนตัวหนึ่งของการผลิต โดยจากการได้ศึกษาถึงสาเหตุของการเปลี่ยนสีเตาหลอมเกิดจากการที่ต้องการเพิ่มกำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์บางสีที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผลิตภัณฑ์สีนั้น ขณะที่กำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์บางสีมีมากกว่าประมาณการความต้องการ

ดังนั้นหากมีการวางแผนการผลิตที่ดี โดยที่สามารถกำหนดว่าเตาหลอมขนาดไหนควรจะให้ผลิตผลิตภัณฑ์สีอะไร ให้เหมาะสมกับประมาณการความต้องการของผลิตภัณฑ์แต่ละสีตลอดทั้งปีก็จะทำให้สามารถลดจำนวนครั้งของการเปลี่ยนสีเตาหลอมได้ โดยตั้งอยู่บนความตั้งใจที่จะให้มีการเปลี่ยนสีเตาหลอมให้น้อยครั้งที่สุด

3.6.2 การใช้ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบการตัดสินใจ

เนื่องจากวิธีการวางแผนการผลิตวิธีเดิม เจ้าหน้าที่วางแผนการผลิตจะเป็นผู้ตัดสินใจในการวางแผนการผลิตจากประสบการณ์การทำงาน (Experience) ซึ่งเป็นการตัดสินใจในเชิงคุณภาพ เช่น ในกรณีที่ความต้องการผลิตภัณฑ์น้อยกว่ากำลังการผลิต เจ้าหน้าที่วางแผนการผลิตก็จะมีการตัดสินใจวางแผนการผลิตโดยการเปิดเตาหลอมหรือปิดเครื่องจักร เพื่อลดกำลังการผลิตให้ใกล้เคียงกับประมาณการความต้องการผลิตภัณฑ์ ซึ่งในการวางแผนการผลิตวิธีเดิมก็จะเปิดเตาหลอมหรือปิดเครื่องจักรที่มีกำลังการผลิตใกล้เคียงกับกำลังการผลิตที่ต้องการลดลง แต่มีได้ค่านึงว่าบางครั้งอาจจะต้องเลือกเปิดเตาหลอมที่มีกำลังการผลิตที่น้อยกว่ากำลังการผลิตที่ต้องการลดลงแทน เพื่อให้ระยะเวลาในการเปิดเตาหลอมนานพอที่จะคุ้มกับค่า Start up ในการเปิดเตาหลอม ซึ่งการวางแผนการผลิตโดยมิได้นำต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมาพิจารณาร่วมได้อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การตัดสินใจวางแผนการผลิตทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร

3.6.3 การหาวิธีวางแผนการผลิตที่เป็นไปได้

จากวิธีการวางแผนการผลิตวิธีเดิม จะพบว่าจากข้อมูลประมาณการความต้องการผลิตภัณฑ์กับกำลังการผลิตที่มีอยู่ ทางเจ้าหน้าที่วางแผนการผลิตจะวางแผนการผลิตให้ทันกำหนดการส่งมอบของลูกค้า โดยใช้หลักการจัดตารางการผลิตแบบ EDD (Early Due Date) และจะใช้วิธีการวางแผนการผลิต โดยการผลิตเพื่อเก็บเป็นสินค้าคงคลังเพื่อให้สามารถรับประกันว่าจะมีสินค้าส่งมอบให้กับลูกค้าได้ตรงตามกำหนดเวลา แต่จากข้อมูลชุดเดียวกันนี้ สามารถจะมีวิธีการวางแผนการผลิตได้หลากหลายวิธี โดยใช้ข้อมูลในเชิงปริมาณ เช่น ระยะเวลาการปิดเตา และระยะเวลาการเปลี่ยนสี เป็นต้น มาเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้แผนการผลิตที่ใช้ข้อมูลเหล่านี้ เป็นแผนการผลิตที่ทำให้ต้นทุนของโรงงานกรณีศึกษาต่ำกว่าปัจจุบันที่เป็นอยู่

ดังนั้นจากปัญหาต่างๆ ของวิธีการวางแผนการผลิตแบบเดิม จึงเป็นที่มาของการวิจัยหาวิธีการจัดตารางการผลิตแบบใหม่ที่จะทำให้ส่งมอบสินค้าได้ทันตามที่ลูกค้าต้องการ เพื่อจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าวิธีการวางแผนการผลิตในปัจจุบัน